

Дослідження окреслених проблем є перспективним і становитиме предмет нашого подальшого дослідження.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державний стандарт профільної середньої освіти. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 25 липня 2024 р. № 851
<https://www.kmu.gov.ua/storage/app/uploads/public/66a/3b9/644/66a3b96443c48380633931.pdf>
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва). К.: Ленвіт, 2003. 273 с.
3. Закон України “Про повну загальну середню освіту” (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 31, ст. 226) // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
4. Модельна навчальна програма “Іноземна мова 5–9 класи” для закладів загальної середньої освіти (автори: Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.В., Добра О.М., Кіор Т.М.). Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795.
5. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов. 10–11 класи. Англійська мова. Німецька мова. Французька мова. Іспанська мова.
<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/inozemni-movi-10-11-19.09.2017.pdf>
6. Роман С.В., Зеня Л.Я. Теоретико-методичні засади укладання і вдосконалення навчальних програм філологічного профілю в контексті оновлення змісту вищої мовної освіти: навчальний посібник / Світлана Володимирівна Роман, Любов Яківна Зеня. – Горлівка, 2011. – 112 с.
7. Council of Europe (2020), Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion volume, Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at www.coe.int/lang-cefr.

Кавицька Тамара Іванівна

кандидат педагогічних наук, доцент,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Осідак Вікторія Василівна

кандидат педагогічних наук, доцент,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕТОДІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ В УМОВАХ КРИЗОВОГО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Перехід до екстреного дистанційного навчання (ЕДН) під час воєнного стану став серйозним викликом для системи вищої освіти в Україні. Викладачам довелося терміново пристосовувати навчальний процес до нових реалій та шукати ефективні інструменти для підтримки безперервного навчання та формувального оцінювання (ФО).

У цьому контексті технології відіграли ключову роль та виявили свій потенціал як гнучкі, доступні та інноваційні інструменти моніторингу прогресу студентів та забезпечення безперервного навчання. Вони також дозволили викладачам надавати своєчасний зворотний зв'язок та коригувати навчання в режимі реального часу, незважаючи на фізичне дистанціювання.

Наявні дослідження з міжнародного досвіду щодо ФО в надзвичайних ситуаціях підкреслюють необхідність гнучкості та емпатії в оцінюванні, а також важливість технологічно вдосконалених методів для підтримки безперервності освіти [1; 2; 3; 4]. Проте дослідження інноваційних технологій оцінювання предметних знань студентів університету в умовах ЕДН залишаються обмеженими, що й спонукало авторів дослідити ефективність використання платформи Book Creator для ФО в курсі "Методика навчання англійської мови в середній школі".

У процесі дослідження платформу Book Creator, розроблену Деном Амосом у 2011 для створення електронних книг та мультимедійних проєктів, було адаптовано для цілей ФО, спрямованих на оцінку його впливу на предметний зміст знань студентів, мотивацію та загальні результати навчання. Дослідження складалося з двох циклів та охопило 32 студенти третього курсу, які спеціалізуються у галузі середньої освіти, та 4 викладачки університету, що є фахівцями з методики навчання іноземних мов. У процесі вивчення програмних тем з методики навчання англійської мови студенти мали створити інтерактивні книги з курсу на платформі Book Creator з метою узагальнення та критичного аналізу пройденого матеріалу, а також розроблення практичних завдань.

Аналіз результатів двох циклів наукової розвідки продемонстрував, що використання Book Creator як інструменту формувального оцінювання в умовах ЕДН має як переваги, так і певні обмеження. У першому циклі спостерігалася нерівномірна успішність студентів у створенні книг на платформі Book Creator. Студенти мали більші труднощі з практичним застосуванням методичних знань, ніж з відтворенням теоретичних концепцій. Зокрема, студенти показали нижчі результати за критеріями "прикладні та завдання" та "мультимодальність".

Ці результати були дещо несподіваними, оскільки одним із ключових завдань курсу є формування у студентів практичних умінь розробляти завдання для навчання та оцінювання учнів. Проте зазначені показники значно покращилися в другому циклі, коли 94% студентів продемонстрували високі бали за всіма критеріями. Така динаміка може бути пов'язана з кращою адаптацією студентів до умов ЕДН, стабільнішим доступом до інтернету та сформованим навичкам та умінням роботи з платформою.

Кореляційний аналіз, проведений за результатами другого циклу, виявив помірний позитивний зв'язок ($r(15) = .633$, $p < .05$) між успішністю студентів у створенні книг на платформі Book Creator та їхніми результатами на семестровому екзамені. Це свідчить про ефективність використання Book Creator для оцінювання прогресу студентів у засвоєнні матеріалу курсу.

Аналіз відгуків викладачів підтвердив, що Book Creator є дієвим інструментом для організації формувального оцінювання та підтримки самостійного навчання студентів в умовах надзвичайних ситуацій. Викладачі

відзначили, що створення книг сприяло формуванню у студентів педагогічних фахових знань, практичних умінь і навичок. Платформа виявилася зручною та доступною як для студентів, так і для викладачів, особливо у регіонах із нестабільним електропостачанням. Можливості платформи щодо багаторазового редагування та доповнення контенту, а також різноманітність способів представлення інформації виявилися ключовими перевагами в умовах ЕДН.

Водночас викладачі вказали на необхідність більш детальних вимог та критеріїв оцінювання для підвищення інформативності книг щодо успішності студентів. Також обмеження безкоштовної версії платформи не дозволяли студентам спільно створювати книги, хоча можливості для взаємного оцінювання та самооцінювання за заданими критеріями все ж були наявні.

Загалом дослідження продемонструвало, що Book Creator може бути ефективним інструментом формувального оцінювання в умовах ЕДН, а також довело, що інтеграція технологій, зокрема платформ для формувального оцінювання, має стати стратегією не лише для надзвичайних ситуацій, а й для постійного застосування в навчальному процесі. Це дозволить підвищити ефективність формувального оцінювання, а також сприятиме розвитку в студентів навичок незалежного навчання, критичного мислення та рефлексії – ключових компетентностей XXI століття.

ЛІТЕРАТУРА

1. Algouzi, S.I. & Hazaea, A.N. Emergency remote teaching practices: discourse analysis of EFL writing communicative event. *Humanities and Social Sciences Communications*. 2023. № 10 (706). <https://doi.org/10.1057/s41599-023-02195-8>
2. Bawane, J. & Sharma, R. *Formative assessment and the continuity of learning during emergencies and crises: NEQMAP 2020 thematic review*. UNESCO. 2020. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000375239>
3. Hussein, A. Learning EFL online during a pandemic: Insights into the quality of emergency online education. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*. 2020. № 19 (11), С. 203–222. <https://doi.org/10.26803/ijlter>
4. Hussein, A. Learning EFL online during a pandemic: Insights into the quality of emergency online education. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*. 2020. № 19 (11), С. 203–222. <https://doi.org/10.26803/ijlter>

Каленська Валерія Леонідівна

здобувач третього рівня вищої освіти,
Київський національний лінгвістичний університет

ПЕРЕВІРКА СФОРМОВАНOSTІ НАВЧАЛЬНО-СТРАТЕГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АНГЛІЙСЬКОМОВНОМУ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОМУ ГОВОРІННІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Наразі формування навчально-стратегічної компетентності (НСтК) у студентів вищих навчальних закладів (ВНЗ) посідає ключову роль, оскільки у зв'язку з повномасштабним вторгненням в Україну майбутні вчителі англійської